

UCHWAŁA Z DNIA 30 CZERWCA 2005 R.
SNO 34/05

Wydawanie przez sędziego orzeczeń w sprawach cywilnych zdecydowanie odbiegających od właściwego i poprawnego standardu stosowania prawa cywilnego oraz przepisów postępowania cywilnego godzi w powagę i dobro wymiaru sprawiedliwości, może zatem uzasadniać podjęcie przez Sąd Dyscyplinarny uchwały o zawieszeniu sędziego w czynnościach służbowych (art. 129 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych – Dz. U. Nr 98, poz. 1070 ze zm.).

Przewodniczący: sędzia SN Wiesław Błuś.

Sędziowie SN: Helena Ciepla, Mirosław Bączyk (sprawozdawca).

Sąd Najwyższy – Sąd Dyscyplinarny na posiedzeniu bez udziału Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego, z udziałem protokolanta w sprawie sędziego Sądu Rejonowego po rozpoznaniu w dniu 30 czerwca 2005 r. w związku z zażaleniem sędziego na uchwałę Sądu Apelacyjnego – Sądu Dyscyplinarnego z dnia 25 kwietnia 2005 r., sygn. akt (...) w przedmiocie zawieszenia sędziego w czynnościach służbowych

uchwalił:

zaskarżoną u c h w a ł ę u t r z y m a ć w m o c y; kosztami postępowania obciążyć Skarb Państwa.

U z a s a d n i e n i e

Sąd Apelacyjny – Sąd Dyscyplinarny uchwałą z dnia 25 kwietnia 2005 r. (podjętą na podstawie art. 129 § 1 i § 3 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych, Dz. U. Nr 98, poz. 1070 ze zm., cyt. dalej jako „prawo o u.s.p.”) zawiesił w czynnościach służbowych sędziego Sądu Rejonowego oraz obniżył temu sędziemu wynagrodzenie o 25 %.

Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego postanowieniem z dnia 21 kwietnia 2004 r. wszczął postępowanie dyscyplinarne wobec sędziego Sądu Rejonowego i postanowieniem z dnia 17 maja 2004 r. postawił jej zarzut popełnienia przewinienia dyscyplinarnego przewidzianego w art. 107 ust. 1 prawa o u.s.p., polegającego na oczywistym i rażącym naruszeniu przez obwinioną przepisów postępowania cywilnego w toku rozstrzygania przez nią spraw cywilnych.

Obwiniona sędzia nie stawiła się na dwa kolejne terminy rozprawy, składając zaświadczenie lekarskie o niezdolności do pracy, które w świetle rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości oraz Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 24 czerwca 2003 r. nie usprawiedliwiało niestawiennictwa

przed sądem. Sąd Dyscyplinarny przeprowadził postępowanie dowodowe, przesłuchał m. in. świadków zgłoszonych przez Rzecznika Dyscyplinarnego. Dopuścił także dowód z opinii biegłego lekarza w celu wydania na podstawie akt sprawy wstępnej opinii medycznej, dotyczącej sędziego Sądu Rejonowego. W treści tej opinii wstępnej uznano, że odzwierciedlone w aktach sprawy przejawy zachowania się obwinionej dają podstawę do powzięcia uzasadnionych wątpliwości co do jej stanu zdrowia psychicznego. Wyznaczono obwinionej obrońcę z urzędu i wyznaczono kolejne posiedzenie w przedmiocie zawieszenia obwinionej w czynnościach służbowych.

Sąd Apelacyjny – Sąd Dyscyplinarny uznał za uzasadnione zawieszenie obwinionej w czynnościach służbowych (art. 129 § 1 prawa o u.s.p.). W ocenie tego Sądu, powaga i dobro wymiaru sprawiedliwości wymagało natychmiastowego odsunięcia obwinionej od pełnienia obowiązków służbowych, co nie przesądzało jeszcze o ostatecznym wyniku postępowania dyscyplinarnego. Zebrany materiał dowodowy wskazuje na to, że obwiniona kontynuuje wadliwą praktykę orzeczniczą, w tym praktykę oddalania wniosków o wpis zastawu, obciążania kosztami postępowania osób nie będących uczestnikami postępowania. Zawieszenie obwinionej w czynnościach służbowych powodowało również konieczność obniżenia przysługującego jej wynagrodzenia w świetle art. 129 § 3 prawa o u.s.p. Ze względu na okoliczności sprawy i sytuację życiową obwinionej, Sąd Dyscyplinarny uznał, że wspomniane obniżenie powinno nastąpić w stopniu minimalnym, tj. o 25 %

W zażaleniu na uchwałę Sądu Apelacyjnego – Sądu Dyscyplinarnego obwiniona sędzia zarzuciła naruszenie art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k., art. 17 § 1 pkt 10 k.p.k. w zw. z art. 128 prawa o u.s.p. Obwiniona wskazywała na to, że postępowanie dyscyplinarne przeciwko niej w ogóle nie zostało wszczęte z mocy art. 436 § 2 k.p.k. i w związku z tym wносиła o uchylenie zaskarżonej uchwały oraz o umorzenie postępowania. Zarzuciła ponadto naruszenie art. 131 § 1 prawa o u.s.p. w wyniku podjęcia uchwały z pominięciem wysłuchania obwinionej i na podstawie nieznannej jej opinii biegłych lekarzy. Opinię tę wydano bez osobistego zbadania obwinionej i bez jakiegokolwiek dokumentacji lekarskiej, ponadto opinia ta pozostaje sprzeczna z orzeczeniem lekarskim o dopuszczeniu obwinionej do pracy. Obwiniona sędzia zarzucała niedoręczenie jej odpisu postanowienia o dopuszczeniu dowodu w przedmiocie wydania wspomnianej opinii wstępnej. W rezultacie obwiniona wносиła – w razie nieuwzględnienia wniosku o uchylenie zaskarżonej uchwały i umorzenia postępowania – o uchylenie tej uchwały i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu – Sądowi Dyscyplinarnemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy – Sąd Dyscyplinarny zważył, co następuje:

1. Bezpodstawny jest zarzut obwinionej, że zaskarżona uchwała zapadła mimo braku formalnego wszczęcia postępowania dyscyplinarnego. Postanowienie Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego o wszczęciu postępowania

dyscyplinarnego w sprawie sygn. akt (...) zostało wydane w dniu 21 kwietnia 2004 r. (k. 123 – 124 akt dyscyplinarnych). Postanowienie to spełnia wymagania przewidziane w art. 114 § 1 i § 2 prawa o u.s.p. Konsekwencją wszczęcia postępowania dyscyplinarnego było też postanowienie Zastępcy Rzecznika z dnia 17 maja 2004 r. o przedstawieniu zarzutów oraz postanowienie tego Rzecznika z dnia 22 lipca 2004 r. dot. rozpoznania sprawy dyscyplinarnej (k. 215 i k. 228 akt dyscyplinarnych). Nie zachodziły zatem okoliczności wyłączające postępowanie dyscyplinarne w rozumieniu art. 17 pkt 10 k.p.k. w zw. z art. 128 prawa o u.s.p.

Skoro zatem postępowanie dyscyplinarne zostało prawidłowo wszczęte, powstała prawna możliwość wydania przez Sąd Apelacyjny – Sąd Dyscyplinarny uchwały o zawieszeniu obwinionej w czynnościach służbowych (art. 129 § 1 prawa o u.s.p.).

2. Nietrafne są zastrzeżenia obwinionej, że zaskarżona uchwała stanowi orzeczenie najbardziej surowe przed merytorycznym rozstrzygnięciem sprawy. W uzasadnieniu zaskarżonej uchwały z dnia 25 kwietnia 2005 r. podane zostały przekonujące przyczyny uwzględniające odsunięcie obwinionej od pełnienia sędziowskich obowiązków służbowych. Chodzi przede wszystkim o działalność orzeczniczą obwinionej, która istotnie godzi w powagę i dobro wymiaru sprawiedliwości, skoro zdecydowanie odbiega ona od właściwego standardu stosowania przepisów prawa cywilnego i przepisów postępowania cywilnego. Otóż w 2005 r. obwiniona kontynuowała praktykę oddalania wniosków o wpis zastawu do rejestru z tych samych przyczyn jak w 2004 r., pomimo uchylenia przez Sąd Okręgowy wszystkich zaskarżonych orzeczeń przez nią wydanych. W piśmie z dnia 16 marca 2005 r. uwidoczniono okoliczności obciążenia kosztami postępowania osób nie będących w ogóle uczestnikami postępowania (pracowników banku). Trafnie też stwierdzono w uzasadnieniu zaskarżonej uchwały, że także inne dowody zgromadzone w postępowaniu (np. z przesłuchania świadków) wskazują na to, że obwiniona nie powinna wykonywać obowiązków służbowych w najbliższym czasie. Jeżeli weźmie się pod uwagę ponadto treść tzw. opinii wstępnej z dnia 22 listopada 2004 r. (k. 263 akt), to zawieszenie jej w wykonywaniu obowiązków służbowych ma na względzie także dobro samej zainteresowanej.

Należy stwierdzić, że przedmiotem rozpoznania Sądu Najwyższego – Sądu Dyscyplinarnego jest jedynie trafność zaskarżonej uchwały, której treść – jak wskazano w jej uzasadnieniu – nie przesądza jeszcze o ostatecznym wyniku postępowania dyscyplinarnego, a także o tym, czy mogłoby ono być w przyszłości w ogóle kontynuowane (np. w razie wszczęcia postępowania o ubezwłasnowolnienie obwinionej).

Obniżenie obwinionej wynagrodzenia (o 25 %) na czas zawieszenia stanowi prawą konsekwencję zawieszenia obwinionej w czynnościach służbowych (art. 129 § 1 i § 3 prawa o u.s.p.). Sąd Dyscyplinarny pierwszej instancji nie miał możliwości nierozstrzygnięcia w przedmiocie obniżenia

wynagrodzenia, mógł tylko decydować o wysokości takiego obniżenia i skorzystał z oznaczenia jego minimalnego progu. Ubocznie tylko należałoby zaznaczyć, że gdyby wobec obwinionej wszczęto postępowanie o ubezwłasnowolnienie (art. 544 i nast. k.p.c.), Sąd Apelacyjny – Sąd Dyscyplinarny, zawieszając obwinioną w czynnościach służbowych, nie mógłby w ogóle obniżyć wynagrodzenia przysługującego sędziemu (art. 129 § 3 prawa o u.s.p.). Z akt sprawy nie wynika, że zostało wszczęte wspomniane postępowanie.

3. Nietrafne są także inne, podniesione w zażaleniu zarzuty o charakterze formalnym.

Już sam charakter tzw. opinii wstępnej z dnia 22 listopada 2004 r. (postanowienie z dnia 25 października 2004 r., k. 261 akt) eliminował udział obwinionej w jej wydaniu. Nie była to bowiem opinia wydana na podstawie art. 202 k.p.k. (postanowienie o dopuszczeniu takiej opinii zapadło w dalszej fazie postępowania dyscyplinarnego; postanowienie z dnia 25 kwietnia 2005 r., k. 317 akt). Przy porównaniu celu tzw. opinii wstępnej i zaświadczenia lekarskiego o dopuszczeniu obwinionej do pracy z dnia 8 listopada 2004 r. (k. 91), a także – specjalizacji lekarzy podpisujących oba te dokumenty medyczne, Sąd Apelacyjny – Sąd Dyscyplinarny miał dostateczne podstawy do uwzględnienia treści tzw. opinii wstępnej przy powzięciu zaskarżonej uchwały.

Z przedstawionych względów Sąd Najwyższy – Sąd Dyscyplinarny utrzymał zaskarżoną uchwałę w mocy jako uzasadnioną w świetle dowodów zebranych w toku dotychczasowego postępowania.